Prologus in apocalypſim

D rum loquiť ſupbiam: mirantes pſonas que
ſtus cauſa. Vos aũt chariſſimi mẽoꝛes eſto
te ꝟboꝛum q̃ p̃dicta ſunt ab apoſtol' dñi nr̃i
1. Ti. 4. a. ieſu xp̃i q̇ dicebant vob̃ ꝗm in nouiſſimis
2. Ti. 3. a. tp̃ib⁹ venient illuſoꝛes ſm̃ deſideria ſua am=
2. Pe. 3. a. bulantes in impietatib⁹. Hi ſunt q̇ ſegregãt
ſemetipſos: aı̃ales: ſp̃m nõ hñtes. Vos autẽ
chariſſimi ſupedificãtes voſmetipſos ſanctiſ-
ſime nr̃e fidei: ĩ ſpũſancto orãtes: voſmetip=
ſos in dilectõe dei ſuate: expectantes miſeri-
coꝛdiã dñi nr̃i ieſu xp̃i in vitam eternam. Et
hos q̇dem arguite iudicatos. illos ꝟo ſalua-
te de igne rapiẽtes. Alijs aũt miſeremi in ti=
moꝛe: odiẽtes ⁊ eã q̃ carnal' eſt maculatã tu/
nicam. Ei aũt q̇ potens eſt vos conſuare ſi/
ne peccato. ⁊ ꝯſtituere añ ꝯſpectum gl'e ſue ĩ-
maculatos in exultatiõe. in aduentu dñi nr̃i
ieſu xp̃i: ſoli deo ſaluatoꝛi nr̃o. ꝑ ieſum chri/
ſtum dñm noſtrũ gl'a ⁊ magnificentia: impe-
rium ⁊ ptãs añ omnia ſecula. ⁊ nunc ⁊ in om-
nia ſecula ſeculoꝝ. Amen.

Explicit ep'la beati Jude apoſtoli.
Incipit prologus in Apocalypſim
beati Johannis apoſtoli.

OMnes q̇ pie volunt viuere in
xp̃o, ſicut ait ap'ls: pſecutõẽ pa-
tienť, iux̃ illud. Fili accedens
ad ſuitutem dei ſta in timoꝛe:
⁊ p̃para aı̃am tuã ad temptatõ-
nem. Temptatio nãq; eſt vita hoĩs ſup ter/
ram. Ne aũt fideles deficiãt in his cõſolatur
eos dñs atq; confirmat dicẽs. Vobiſcũ ſum
vſq; ad conſummatõẽ ſcl'i: et nolite timere
puſillus grex. Propterea vidẽs deus pater
tribulationes q̃s paſſura erat eccl'a ab ap'lis
fundata ſupra petram xp̃m vt min⁹ timeať
diſpoſuit vna cũ filio ⁊ ſpũſancto eas reuela-
re. Reuelauit aũt tota trinitas xp̃o ſm̃ hu/
manitatẽ. Chriſtus ꝟo iohanni ꝑ angelum.
Johẽs eccl'e: de q̃ reuelatõe hunc librũ com-
poſuit. Vñ ⁊ liber iſte Apocalypſis dicitur
id eſt reuelatio: q꞉ hic ꝯtineñť q̃ de⁹ reuela/
uit iohãni ⁊ iohẽs eccl'e: quãta. ſ. eccl'a paſſa
ſit in tp̃e p̃mitiuo. ⁊ nũc patiať. et nouiſſime
tempoꝛibus antichriſti paſſura ſit: qñ tanta
erit tribulatio vt ſi fieri põt etiã moueanť ele-
cti. Et q̃ ꝓ his ⁊ nunc et in futuro premia ſit
ſuſceptura vt q̃s denunciata ſupplicia ťrent
ꝓmiſſa p̃mia letificent. Jdeo iſte liber inť re-
liquas ſcripturas noui teſtamenti ꝓphetie
nomie cenſeť q̃ alijs eſt excellẽtioꝛ ꝓphetijs
Sicut eñ nouũ teſtamentũ p̃ſtat veteri. euã-
gelium legi. ita hec ꝓphetia ꝓphetijs vete/
ris teſtamẽti. q꞉ de xp̃o ⁊ eccl'a mag̃ ex parte
iam adimpleta ſacramẽta denũciat. Vel etiã
ideo q꞉ cũ alijs vniphariа: iſti triphariа da-
ta ꝓphetia ſimul. ſ. p̃terito ⁊ p̃ſenti ⁊ futuro
Ad cuius cõfirmandã autoꝛitatem occurrit
iam autoꝛitas mittẽtis deferentis ⁊ accipiẽ-
tis. Mittẽtis. s. trinitas. ⁊ deferẽtis. s. an/
geli. ⁊ accipientis. s. iohannis. Cũ aũt iohã-
ni hec in viſione fuerunt reuelata. ⁊ ſint tria
genera viſionũ. ſub quo genere contineať vi-
dendũ eſt. Viſio eñ alia coꝛpalis. qñ videli-
cet coꝛpalib⁹ ocul' aliq̇d videmus. Alia ſpi/
ritual' ſeu imaginaria cũ videlicet doꝛmien/
tes vel vigilantes imagines rerũ cernim⁹ q̇=
bus aliq̇d ſignificať. ſicut vidit pharao ſpi/
cas. ⁊ moyſes rubũ ardere. ille doꝛmiẽs iſte
vigilans. Alia intellectual'. qñ videlicet ſpũ=
ſancto reuelante intellectui ment' veritatem
myſterioꝝ, ſicut eſt, capim⁹: quõ vidit iohã=
nes que in hoc libro referunť. Non eñ figu=
ras tñ ſpũ vidit: ſʒ ⁊ earuʒ ſignificata mente
intellexit. Vidit autem iohãnes ⁊ ſcripſit in
pathmos inſula relegat⁹ a domitiano in exi/
lio p̃ncipe impijſſimo. hac eũ ad ſcribenduʒ
compellẽte cauſa: q꞉ dũ exul tenereť a domi-
ciano in pathmos inſula. in eccleſijs q̇bus p̃-
erat m'ta pullularũt atq; inoleuerũt vitia at-
q; diuſe hereſes. Erant eñ q̇daʒ heretici ibi
dicentes xp̃m nõ fuiſſe añ mariã. q꞉ tpaliter
de ea nat⁹ erat: quos iohẽs in p̃ncipio euan/
gelij ſui redarguit dicẽs: In p̃ncipio erat ꝟ=
buʒ. Et in hoc libro cũ dicit. alpha ⁊ o. i. p̃n=
cipium ⁊ finis. Dicebant etiam q̇dã eccl'am
pondere tribulationũ añ finem ſeculi deſitu=
ram. ⁊ ꝓ laboꝛe nõ p̃miũ eternũ ſuſcepturã.
Hoꝛum g̊ erroꝛes volens deſtruere iohãnes
oſtendit xp̃m p̃ncipiũ eſſe ⁊ finem. Vñ Eſa.
Añ me nõ eſt format⁹ de⁹ ⁊ poſt me non erit.
Et eccl'am ꝑ exercitiũ tribulationũ non deſi-
nere. ſʒ ꝓficere. ⁊ ꝓ his brauiũ eternũ recipe.
Scribit aũt iohẽs ſeptẽ eccleſijs aſie. ⁊ earũ
ſeptem epiſcopis de p̃dict' inſtruẽs: ⁊ ĩ eis
ꝑ eam totã generalẽ eccl'am docens. Eſt ita=
q; materia iohãnis in hoc ope ſtat⁹ ſpecialiť
aſiane eccl'e: necnõ ⁊ totius videlicet q̇ ĩ pre=
ſenti patiať: ⁊ in futuro recept ura ſit. Inten-
tio ꝟo ei⁹ eſt monere ad patiẽtiã q̃ ſeruanda
eſt: tũ q꞉ breuis laboꝛ. tum q꞉ p̃miũ magnuʒ
Modus tractãdi tal': p̃mo p̃mittit ꝓlogum
⁊ ſalutationẽ vbi reddit auditoꝛes benignos
⁊ attẽtos: quo p̃miſſo accedit ad narratõẽʒ.
Añ narrationeʒ ꝟo oſtẽdit xp̃m eſſe ab eter=
no ſine p̃ncipio ⁊ fine. Inducens ipſũ loquẽ-
tem. Ego ſum alpha ⁊ o. id eſt p̃ncipiũ ⁊ fi=
nis. Poſtea accedens ad narrationẽ diſtin=
guit ſeptẽ viſiones: quibus terminatis iſte
liber comſummať. Premittit autem ꝓlogũ
dicens: Apocalypſis ieſu xp̃i. ſubaudis hic
eſt. ſicut in alijs: viſio eſaie hec eſt. et ꝑabole

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſalomonis hec ſunt.
Item alius ꝓlogus in Apocalypſim.
Iohānes aplus ⁊ euangeliſta a xp̄o electus atq̨ dilectus. in tanto amore dilectiōis vberioꝛ habitus eſt. vt in cena ſupꝛa pectus eiꝰ recūberet. ⁊ ad crucem aſtanti ſoli matrem ꝓpꝛiā commēdaſſet vt quem nubere volentem ad amplexū ꝟginitatis aſciuerat: ipſi etiam cuſtodiendā virginem tradidiſſet. Hic itaq̨ cum ꝓpter verbum dei ⁊ teſtimoniū ieſu xp̄i i pathmos inſulam ſortiret̃ exilium. illic ab eodem apocalypſis oſtenſa deſcribit̃. vt ſicut in p̄ncipio canonis. i. libri geneſeos. incoꝛruptibile p̄ncipium p̄notat̃. ita etiam incoꝛruptibil' finis p ꝟginem in apocalypſi redderet̃. dicentis. Ego ſum alpha ⁊ o. initium ⁊ finis. Hic eſt iohānes. qui ſciens ſupueniſſe ſibi diē egreſſionis de coꝛpe: ꝯuocatis in epheſo diſcipulis deſcendit in defoſſum ſepulture ſue locū: oꝛatōeq̨ cōpleta reddidit ſpūm. tam a doloꝛe moꝛtis factus extneus: q̄ȝ a coꝛruptōe carnis noſcit̃ alienus. Cuius tñ ſcripture diſpoſitio vel libꝛi oꝛdinatio ideo a nob̄ p ſingula non exponit̃: vt neſcientibus inq̄rendi deſiderium collocet̃. ⁊ q̄rentibus laboꝛis fructꝰ ⁊ deo magiſterij doctrina ſeruet̃.
Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.
Apocalypſis Iohānis tot h̄ȝ ſacrāmēta quot ꝟba. Parum dixi. ⁊ p merito volumis laus omis inferioꝛ eſt. In ꝟbis ſingulis multiplices latent intelligentie.
Explicit argumentū. Incipit capitulatio in libꝛum Apocalypſis. xxij. habentē capitula.

I Iohānes ſcribit ſepteȝ eccleſijs in
aſia de teſtimonio ꝺ his q̄ opoꝛtȝ
fieri cito. q̄ vidit ſeptē candelabꝛa
aurea ac in medio candelabꝛoꝛuȝ
ſilem filio hoīs. ac ponit̃ iohīs trepidatio.
II Informat apl's eccl'am epheſinā. ac eccleſiaȝ
ſmyrnenſem. ⁊ deinde eccl'am pgamēſem atq̨ eccl'iam thiatirenſem. ac ponitur diſcretio
bonoꝛum a malis.
III Inſtruit aplus angelū eccl'e ſardine ac angelum philadelphie ⁊ angelum laodicie.
IIII Uidit iohannes oſtiuȝ aptum in celo. ac ſedem poſitam. in cuius circūitu fuerant ſedilia. xxiiij. cum quatuoꝛ animalibus dantibꝰ
gl'am deo die ac nocte.
V Poſt fletum beati Iohannis agnꝰ occiſus
aperit libꝛum. cuius dignitatem appꝛobant
xxiiij. ſenioꝛes ac angeloꝛum milia milium.
VI Poſt apertōȝ q̄nq̨ ſigilloꝛū diuerſi effectus
futuri ſignant̃. ⁊ in apertōe ſexti ſigilli ponitur de extremo iudicio.
Uidit apoſtolus ſignatos ſigno dei viui ex VII
omni tribu iſrael gentibus ac popul'. q̄ venerūt ex magna tribulatione. quos agnus reget abſtergēs omnē lachꝛymā ab ocul'eoꝛū.
Fit ſilentium in celo in apertōne ſigilli ſepti VIII
mi. ac recipit angelus incenſa multa. ⁊ fiunt tonitrua ⁊ voces ⁊ p̄parant ſe ad canenduȝ ſeptem angeli. ac ponit̃ de cantu quatuoꝛ angeloꝛum.
In cantu quinti angeli cadit ſtella de celo. IX
⁊ p̄cipit̃ locuſtis ne ledant terrenaſcentia et in cantu ſexti angeli ſoluunt̃ alligati angeli i fluuio magno eufraten.
Uidit Iohannes angelum deſcendentē de X
celo habentem in manu ſua libellum apertū atq̨ iurauit angelus non foꝛe tempꝰ amplius. ac p̄cipit̃ iohāni deuoꝛare libꝛum.
Pꝛophetat iohannes de tēplo calcando ac XI
duobus teſtibus ⁊ de beſtia aſcēdēti de mari que occidit teſtes. ⁊ ponitur de tuba ſeptimi angeli.
Uidet̃ templū dei in celo cū arca teſtamenti XII
ac mulier amicta ſole cū dracone magno. et factum eſt p̄lium magnuȝ in celo michael' cū dracone.
Deſcribit̃ beſtia aſcendens de mari cum ſe- XIII
ptem capitibus ⁊ decē coꝛnibus ⁊ decē diadematibus que blaſphemauit nomen domi atq̨ videt̃ alia beſtia habens coꝛnua duo ſimilia agni.
Uidet̃ angelus ſtans ſup montem ſyon. et XIIII
cū eo centū quadraginta q̄ttuoꝛ milia. q̄ cuȝ mulieribus nō ſunt coinquinati. ⁊ docet angelus timoꝛem domini. ac pꝛedicit caſum babylonis. atq̨ p̄ceptum datur iohāni de ſcribendis beatis.
Uidit iohannes ſeptē āgelos h̄ntes ſeptem XV
plagas nouiſſimas. quibus dant̃ ſeptē phiale plene iracundia dei.
Pꝛecipit̃ ſeptem angel' vt effundant ſeptem XVI
phialas. quoꝛū p̄mus effudit ſuā phialam i terrā. ſecūdus in mari. tertius ſup fontes aquarū. quartus in ſolem. quintus ſup ſedeȝ beſtie. ſextus in flumen eufraten. ſeptimus i aerem.
Uidit iohēs mulierem ſedentē ſup beſtiam XVII
coccineā plenā nominibus blaſphemie habētem capita ſeptem ⁊ coꝛnua decē. in cuiꝰ frōte erat ſcriptū babylon magna. Et deſcribit̃ mulieris ſacramentum.
Docet angelus iohannem de caſu babylōis XVIII
ac luctu eiuſdem. ⁊ exultatōe celi ſup eādeȝ.
Laudāt tube celeſtes deū ꝺ iudicio meretri- XIX
cis. ac ꝓhibetur adoꝛatio iohānis qui ⁊ vidit celum apertum ⁊ ſedentem in equo albo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf